

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Termiten

Läsår 2017/2018

Antagen
Mariestad
2017-12-01

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Främjande och förebyggande arbete med aktiva åtgärder.....	5
2.1 Undersök.....	5
2.2 Analysera.....	5
2.3 Planerade aktiva åtgärder.....	7
3. Förankring av planen (samverkansskyldighet).....	9
3.1 Barns/elevs delaktighet.....	9
3.2 Vårdnadshavares delaktighet.....	9
3.3 Medarbetares delaktighet.....	9
4. Rutin/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling.....	10
5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse avseende föregående läsår	13
5.1 Följ upp och utvärdera.....	13
5.2 Redogörelse avseende aktiva åtgärder.....	15
6. Referenser.....	15
7. Bilagor.....	16
7.1 Bilaga 1 – Definitioner.....	16
8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument.....	19
8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet.....	21

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Termitens förskolas plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Förskolechef Marita Lemming ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Främjande och förebyggande arbete med aktiva åtgärder

2.1 Undersök

Undersökning om det finns risker för diskriminering, kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

- På förskolan vistas många tvåspråkiga barn som talar sitt hemspråk med varandra.
- Förskolans toaletter kan vara en plats för kränkningar genom dörrarnas utformning.
- Ytan utomhus mellan Humlan och Kök där personalingång är.

2.2 Analysera

Analys av orsaker till upptäckta risker och hinder.

- Vi pedagoger uppmuntrar barn och deras vårdnadshavare att använda sitt hemspråk vilket utvecklar och berikar språkutvecklingen. Det uppstår situationer i verksamheten där vi inte vet eller förstår vad de tvåspråkiga barnen säger till varandra, eller om andra, när de pratar sitt hemspråk. Vi kan se på barnens kroppsspråk och minner att de pratar om andra barn i negativa termer men kan aldrig veta vad de säger.
- Toaletternas dörrar är öppna nertill och upptill så att barn kan ”störa” varandra vid toalettbesök.
- Ytan är avsides från resterande utegård. Barnen kan gå dit och kränkningar kan ske innan pedagog kommer fram till platsen.

Alla på Termitens förskola skall känna sig betydelsefulla och respekterade. Alla ska känna sig delaktiga i verksamhetens utformning av innehåll och miljöer.

Förskolan Termitens plan för att främja trivsel och goda relationer grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling (2006:1083). Enligt dessa lagar ska skolan arbeta för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att

varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs rättigheter oavsett:

Kön

Vi bemöter alla barn med samma nyfikenhet och öppenhet. Vi ser barnet utan fokus på vilket kön det är. Vi erbjuder lek- och lärmiljöer och material som ska passa alla barn och intresse. Vi tillåter barnet att välja lek- och lärmiljö utifrån detta.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Vi har ett tillåtande klimat där barnen får klä sig i könsöverskridande kläder och använda attribut som hårspännen, tiaror och kepsar.

Etnisk tillhörighet

Vi har stor erfarenhet av att möta barn från andra kulturer. Det har under åren utvecklats till ett arbetssätt och förhållningssätt som är naturligt. Vi är genuint nyfikna och lyhörda på alla människor som vi möter i vår verksamhet.

Religion eller annan trosuppfattning

Vi är nyfikna pedagoger som lyfter olika religioner och kulturer i verksamheten, och uppmärksammar olika högtidsdagar. Vi visar respekt mot varandra tro och har en dialog med barn och vårdnadshavare inför besök i kyrkor eller andra religionsbundna platser.

Funktionsnedsättning

Vår fysiska miljö är tillgänglig för alla. Vi arbetar för att ge alla samma möjligheter. Vi hittar lösningar och gör anpassningar så att alla kan vara med utifrån sina förutsättningar. Vi gör ingen skillnad på barn eller vuxna, utan vi lägger fokus på att alla kan om vi ger dem rätt förutsättningar.

Sexuell läggning

Vi har ingen erfarenhet av ”regnbågsfamiljer” men har ett öppet klimat och är lyhörda och nyfikna. När barnen ställer frågor kring sexuell läggning bemöter vi dem med en öppenhet och visar på att det finns olika familjekonstellationer för att vidga barnens syn.

Ålder

Vi ser barnet som ett kompetent barn. Vi ger förutsättningar, och uppmuntrar barn att prova saker som de inte gjort förut oavsett ålder. Vi erbjuder barn lek- och lärmiljöer där barn kan mötas oavsett ålder för att bygga relationer över avdelningarna.

2.3 Planerade aktiva åtgärder

Främjande och förebyggande åtgärder som skäligen kan krävas. Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Vara närvarande pedagoger som stöttar barnen i deras lek och samspel med andra	Ständigt under läsåret	Alla pedagoger som arbetar på förskolan
Vara där barnen är – pedagogerna ska flyta mellan olika delar av miljöerna både inom- och utomhus.	Ständigt under läsåret	Alla pedagoger som arbetar i förskolan
Uppmuntra barnen att prata samma språk så att alla barn och vuxna kan delta i samtal och lek genom att pedagog är intresserad och nyfiken på vad barnen pratar om och ställa frågor som utvecklar samtalet och leken.	Ständigt under läsåret	Alla vuxna som arbetar på förskolan
Uppmuntra och stärka barnen i att tala sitt hemspråk genom att vara intresserad och nyfiken av att lära oss mer.	Ständigt under läsåret	Alla vuxna som arbetar på förskolan
Följa barn till toaletten och vara där under tiden för att förhindra att kränkningar sker	Ständigt under läsåret	Alla pedagoger som arbetar på förskolan

Planerade förebyggande aktiva åtgärder	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Skärma av gården så att ytan mellan Humlan och köket inte är en lekyta för barnen.	I oktober påbörjas åtgärden.	Alla pedagoger som arbetar på förskolan
Flytta staketet på baksidan av Humlan så att grinden är direkt in på gården vid vinbärsbuskarna.	I oktober påbörjas åtgärden.	Marita Lemming Stefan Jonsson
Använda skärm vid skötbordet på Humlan för att skapa integritetsutrymme för barnet vid blöjbyten	I september påbörjas åtgärden.	Julia, Rosanna och Maria

3. Förankring av planen (samverkansskyldighet)

Arbetet med aktiva åtgärder samverkas med barn/elever, vårdnadshavare och personal.

3.1 Barns/elevs delaktighet

Barnen har varit delaktiga genom att vi i olika sammanhang samtalat kring diskriminering och kränkande behandling. På så sätt har vi identifierat att deras upplevelser överensstämmer med det vi tror är risker och hinder:

- Finns det någon miljö inomhus där du inte vill vara? Varför?
- Finns det någon miljö utomhus där du inte vill vara? Varför?

3.2 Vårdnadshavares delaktighet

Arbetsmaterialet har mailats vårdnadshavare för läsning med möjlighet att återkoppla till förskolan med synpunkter för det fortsatta arbetet av framtagandet av planen. Pedagogerna har i samtal med vårdnadshavare uppmärksammat händelser och platser där konflikter uppstått, och sedan i pedagoggruppen diskuterat dessa som risker och hinder.

3.3 Medarbetares delaktighet

Alla pedagoger har deltagit i framtagandet av planen genom utvärdering av föregående läsårs plan, diskussion kring nuläge, undersökning av risker och hinder och analyser av dessa. Detta arbete har gjorts på kompetensutvecklingsdag i maj och på arbetsplatsträffar under september 2017. Övrig personal som vaktmästare, kokerska och lokalvårdare har getts möjlighet att läsa och återkoppla med synpunkter till förskolechef och pedagoger för det fortsatta arbetet av framtagandet av planen.

4. Rutin/åtgärder vid händelse av diskriminering och/eller kränkande behandling

Rutiner för all personal i förskolan.

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal i förskolan har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ingen ska kunna säga att ansvaret är någon annans.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av annat barn.

- Den som upptäcker eller får information om misstänkt ansvarar för att åtgärder vidtas.
- Förskolechef informeras om det inträffade.
- Fyller i ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling”, Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Vårdnadshavare informeras, detta gäller både den som har kränkt och den som kränkts.
- Anmälaren ansvarar för dokumentation (vidtagna åtgärder och datum för uppföljning).
- Förskolechef gör en utredning och skickar blanketten (Anmälan till nämnd) till nämnd, och chef för förskola och pedagogisk omsorg. Blanketten finns på Navet.
- När utredningen har avslutats ska förskolechef göra regelbundna återkopplingar, utvärderingar och uppföljningar av händelsen med berörda barn samt vårdnadshavare.

Rutiner för när personal kränker, diskriminerar eller trakasserar barn.

- All personal har anmälningsskyldighet till förskolechef, vilket ska ske skyndsamt.
- All personal har anmälningsskyldighet till förskolechef, vilket ska ske skyndsamt.
- Fyller i ”Anmälan till rektor/förskolechef vid diskriminering och kränkande behandling”. Denna blankett hittas på medarbetarportalen Navet; Stöd och service i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Barn och utbildning/Diskriminering och kränkande behandling.
- Förskolechef agerar samtalsledare under utredningssamtalet.
- Förskolechef kontaktar berört barns vårdnadshavare.
- Tidsbestämd uppföljning (förskolechef)
- Ev. polisanmälan av förskolechef.
- Alla insatser ska dokumenteras av förskolechef.
- Förskolechef skickar ”Anmälan till nämnd” till nämnd.

Rutiner för hur barn och deras vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

- Har barnet blivit kränkt av ett annat barn?
Meddela förskolan.
- Har barnet blivit kränkt av personal?
Meddela förskolechef.
- Har barnet blivit kränkt av förskolechef?
Meddela chef för förskola och pedagogisk omsorg, Annica Henrysson, 0501-75 67 27.

Avgränsningar

Om barn kränker vuxen (ej elev/studerande/personal) omfattas den kränkningen inte av rutin vid diskriminering och/eller kränkande behandling. Blanketten ”Anmälan till förskolechef/ rektor vid diskriminering och kränkande behandling” används dock även i detta fall.

Gäller kränkningen personal omfattas ärendet av arbetsmiljölagen.

Utredning/rapportering

Förskolechef startar utredning och vidtar åtgärder. Förskolechef är enligt delegation (C25) från utbildningsnämnden skyldig att skyndsamt utreda anmälan samt återrapportera det till avdelningschef och nämnd med hjälp av framtagna blanketter för anmälan, utredning och åtgärder av diskriminering och kränkande behandling. Ärenden som är anmälda till Skolinspektionen eller Barn- och elevombudsmannen (BEO) rapporteras till nämnd av förskolechef. Ärenden som inte är anmälda till Skolinspektionen eller BEO rapporteras till nämnd av avdelningschef. När samtliga ovanstående steg i ett ärende har utförts och förskolechef anser att insatta åtgärder fungerar och diskrimineringen/kränkningen upphört avslutas ärendet

Uppföljning

När utredning har avslutats ska förskolechef göra regelbundna uppföljningar med berörda barn samt vårdnadshavare. Uppföljningen ska dokumenteras på blankett ”Åtgärder vid diskriminering och kränkande behandling” samt diarieföras. Sektor utbildning sammanställer inkomna anmälningar av diskriminering och kränkande behandling. En analys görs för att bland annat se om ärendena är behandlade, se vilka typer av anmälningar som har kommit in, vilka barn/enheter som är berörda, frekvenser/antal m.m. Sammanställning redovisas till nämnd vid två tillfällen per år

Diarieföring

Diarieför anmälan före inlämnande till nämnd. Ange diarienummer på underlaget. Använd samma diarienummer om det gäller kränkning mot samma barn, detta för att se om något barn blir utsatt för upprepade kränkningar.

5. Uppföljning, utvärdering och redogörelse avseende föregående läsår

5.1 Följ upp och utvärdera

Uppföljning och utvärdering avseende föregående läsårs undersökning och analys av orsaker till upptäckta risker och hinder.

Mål 2016/2017: Vara där barnen är vid uteaktivitet.

- Varje avdelning har gjort trygghetsvandring. Dessa upplevs som bra. På lilla gården har pedagogerna noterat vart barnen befinner sig. Detta visade på att barnen inte var så mycket på gräset. Efter denna observation så flyttades material till gräset och nu är fler barn där och leker. Detta gav ett positivt resultat. På Humlan och Trollsländan gjordes intervjuer med barnen kring den stora gården. Resultatet av detta är att barnen känner sig trygga på gården men att det ändå uppstår konflikter vid regellekar.
- Bra att vi har gjort gemensamma regler för båda gårdarna för att minska ”nej-sägande” från oss pedagoger. Reglerna tar bort lekar som kan leda till skador. Diskussionerna kring detta har skapat samsyn bland pedagogerna.
- På lilla gården upplevs det som att många barn är ute samtidigt ibland och det blir rörigt för barnen och pedagogerna.
- På lilla gården upplevs det inte som att det är så många konflikter kring vart de fysiskt är utan det är materialet som styr, ex flera vill ha en och samma boll.
- Barnens intervjusvar kring stora gården är intressanta.

Fråga 1: Var leker du ute på gården?

Utifrån barnens svar ser vi att de leker överallt vilket vi pedagoger håller med om när vi har observerat. Ingen nämner baksidan vid personalingången vilket vi tycker är bra då vi helst ser att barnen inte är där då det är svårt att ha uppsikt där.

Fråga 2: Finns det något ställe du inte vill gå till på utegården? Varför?

Vi tolkar svaren att barn kan uppleva att det kan bli konflikter på fotbollsplanen. Beror detta på själva leken eller är det på gräsmattan som det blir konflikter generellt? Bakom båda kullarna måste vi ha mer uppsyn på vad som händer där.

Fråga 3: Var är fröknarna och vad gör de?

Utifrån barnens svar ser vi att barnen tycker att fröknarna hjälper till överallt, 12 svar av 15. 3 svar handlar om att fröknarna pratar med varandra. Detta är något som vi ska

tänka på att inte göra förmycket, men samtidigt så anser vi att det är något som vi måste göra för att få verksamheten att fungera.

Vi upplever att vi har varit mindre bra på att diskutera med Humlan om vad som händer på stora gården. Vi upplever ibland att vi personal står i en klunga och pratar, samma som barnen visar på, det är viktigt att vi personal "vandrar runt". Det är ett bra tillfälle att ta upp gemensamma saker, men tråkigt att det ser ut som att vi "bara" står och pratar. Hur kommer vi ifrån detta? Kan vi/vill vi diskutera detta någon annan gång istället?

Det är viktigt att hinna reflektera över barnens svar mellan avdelningarna vilket inte har hunnits med.

- Alla pedagoger ska vara ännu mera närvarande ute och delaktiga i barnens lek. Men samtidigt är det VIKTIGT att det inte blir pekpinnar om att vi inte står i grupp ute. Vi borde diskutera detta i hela arbetslaget.
- Bra att barnen har västar på sig i olika färger så man ser vilken avdelning de hör till. Det är en trygghet för pedagogerna genom att det är lätt se var avdelningens barn är.
- Västarna hindrar barnen i deras lek i vissa fall och det uppstår konflikter kring att ha västarna på sig. Barnen ska ha västarna på sig när vi lämnar gården (undantag hinderbana utanför Myggan/Fjärilen).

Mål 2016/2017: Alltid respektfulla möten.

- Målet går inte att mäta.
- Vi har upptäckt att det är bättre att vara tydliga och ärliga med vad som hänt och inte gå in i försvarsställning utan lyssna på föräldern och ta till oss ex kritik.
- Mot vem är målet riktat? Barn, personal, vårdnadshavare? Formuleringen är luddig. Det handlar om att det alltid ska vara respektfulla möten mellan människor oavsett roll, ålder eller kön.
- Vi känner att detta mål är svårt att analysera och diskutera mot. Vi kan inte veta om den andre upplever att bemötandet varit respektfullt eller inte.

Under läsåret 2016/2017 har inga kränkningar skett. Vi har kontinuerligt reflektioner tillsammans i arbetslaget kring kränkningar och konflikter för att reda ut begreppen och dess innebörd för att snabbt agera om och när kränkningar sker.

5.2 Redogörelse avseende aktiva åtgärder

Föregående läsårs åtgärder	Åtgärd uppfylld	Utvärdering/analys av åtgärd
Då föregående års plan är inte är skapad i samma format som det här årets mall finns inga åtgärder beskrivna eller utvärderade enligt denna mall. Arbetet beskrivs i text under rubrik 5.1.		

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakassier eller kränkande behandling.

Trakassier och sexuella trakassier

Trakassier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakassier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakassier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakassier och sexuella trakassier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakassier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakassier eller sexuella trakassier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den

som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

8.2 Bilaga 2 – Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

8.3 Bilaga 3 – Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.